

Bednáři z Prazdroje smolili obří dubové sudy. Slouží k ověřování neměnné chuti plzeňského ležáku

4.3.2025 - | Plzeňský Prazdroj

Prazdroj má ve svých sklepech více než stovku ležáckých dřevěných sudů, které pivovarští bednáři pravidelně udržují a opravují. Zpravidla na jaře a na podzim část sudů vyvalí ze sklepů a vysmolí.

„Smolení je tradiční postup údržby dřevěných sudů, který je prakticky celou pivovarskou historií neměnný. Jde vlastně o dezinfekci dubového sudu před jeho opětovným naplněním pivem,“ vysvětluje mistr plzeňských bednářů Karel Hofman.

Do dubového sudu bednáři nalijí smolu ohřátou na 200 stupňů Celsia a jeho převalováním ji rovnoměrně rozlijí po celé vnitřní ploše. Tato vrstva zajistí, že pivo, které pak bude v sudu ležet, nebude v přímém kontaktu se dřevem a nebude z něj přebírat nežádoucí vůně a chutě. Základním materiálem pro výrobu smoly je pryskyřice, která se získává z jehličnatých stromů, hlavně z borovic. Plzeňští bednáři používají směs kanadské, čínské a americké pryskyřice. Velký ležácký sud má objem až 40 hektolitřů a prázdný váží až 950 kg, proto práce vyžaduje přítomnost a obratnost všech osmi členů bednářské party pracujících v plzeňském pivovaru.

I když se pivovarské technologie v čase modernizují, například kvůli snížení spotřeby energií a produkce emisí, zlepšení hygienických standardů nebo pro vyšší efektivitu práce, klíčové prvky výroby plzeňského ležáku zůstávají stejné. *„U piva Pilsner Urquell mezi ně patří trojitě rmutování, přímé ohřívání měděných kotlů ohněm nebo pomalé studené kvašení a dokvašování. Chuť plzeňského piva tím zůstává stejná. Víme to i proto, že pravidelně porovnáváme pivo uvařené v moderním zařízení s pivem kvašeným v dřevěných kádích a dozrávajícím tradiční metodou v dubových sudech v našich historických sklepech. Tohle srovnání můžeme dělat právě díky tomu, že v našem pivovaru pořád máme bednářskou partu, což je v současném pivovarském světě unikát,“* vysvětluje emeritní vrchní sládek Plzeňského Prazdroje Václav Berka.

Zlatá léta bednářského řemesla v Prazdroji byla na přelomu 19. a 20. století. V té době měl pivovar ve svých sklepech až 7000 velkých dubových ležáckých sudů a další tisíce menších soudků v oběhu. Těch bylo za první republiky až půl milionu. Každoročně se navíc ve strojní bednárně vyrobilo na 40 000 nových sudů. A pivovar zaměstnával až 150 bednářů. S tím, jak byly dřevěné sudy postupně nahrazovány kovovými, význam bednářského řemesla klesal. Plzeňský Prazdroj se ale zasadil o to, aby tradiční bednářské pivovarnické řemeslo přetrvalo i ve 21. století. Dnes plzeňská parta čítá osm bednářů a je pravděpodobně poslední bednářskou partou na světě pracující přímo v pivovaru. Nejčastěji vyrábějí tzv. transportní soudky menších objemů do 50 litrů, kterých vzniká ročně několik desítek a jejichž výroba trvá zhruba tři dny. Velký ležácký sud o objemu 40 hektolitřů pak dvěma bednářům zabere zhruba měsíc. *„Na výrobu sudů používáme výhradně dubové dřevo rostlé na tvrdém podloží, kde duby rostou pomalu, čímž vzniká husté dřevo s letokruhy velmi blízko u sebe. Než se dřevo použije na výrobu sudů, schne přirozenou cestou 6 až 10 let. Vychází to zhruba tak, že jeden centimetr dřeva schne jeden rok,“* říká Karel Hofman.

Práce plzeňské party bednářů je natolik unikátní, že byli v roce 2018 zapsáni na národní Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky.

Poznámka pro editory:

- *Bednáři vždy byli neoddělitelnou součástí pivovaru. Už v době první republiky, konkrétně v roce 1926, si tehdejší Měšťanský pivovar v Plzni nechal registrovat kruhovou ochrannou známku s bednářským soudkem, který se stal do dnešní doby jeho neodmyslitelnou součástí a jedním ze symbolů pivovaru.*
- *Kromě péče o velké ležácké sudy, jejich opravu a výrobu nových bednáři také vyrábějí dárkové sudy a soudky na objednávku nebo dárkové předměty, které jsou k dostání v Dárkové prodejně v plzeňském pivovaru nebo na <https://eshop.prazdroj.cz/>.*
- *S exportem do zhruba 50 zemí celého světa je Plzeňský Prazdroj lídrem mezi výrobci piva v regionu a největším exportérem českého piva.*
- *Plzeňský Prazdroj získal v roce 2024 v žebříčku aliance Byznys pro společnost TOP Odpovědná firma první místo v hlavní kategorii „TOP odpovědná velká firma“ a také první místo v oborové kategorii „TOP odpovědná firma v životním prostředí“.*

<https://www.prazdroj.cz/bednari-z-prazdroje-smolili-obri-dubove-sudy-slouzi-k-overovani-nemenne-chuti-plzenskeho-lezaku>